

Hyvä käytäntö VII

Satakunnassa Porissa on toteutettu poliisitoimen, palo- ja pelastuslaitoksen ja ensihoidon toimijoiden yhteisiä operatiivisen johtotason harjoituksia. Lisäksi yhteyttä pidetään tiiviisti myös organisaatioiden eri tasojen välillä: kenttäjohtajat, johtajat, esimiehet. Tavoitteena on oppia tuntemaan paremmin muiden organisaatioiden toimintamalleja ja työntekijöitä. Paremman tuntemisen myötä toiminta yhteisissä hälytystehtävissä on luontevampaa ja sujuvampaa edistään paitsi tilanteen ratkaisemista myös työhyvinvointia.

Työterveyslaitoksen Kroppa ja nuppi kuntoon -kehittämisprojektiin osallistui palo- ja pelastuslaitoksia halki Suomen. Hyvät käytännöt on koottu projektiin osallistuneilta laitoksilta. Projekti toteutetaan vuosina 2015-2018 osana sosiaali- ja terveysministeriön Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) rahoittamaa TyhyverkostoX-hankekokonaisuutta.

Lisätietoja

vanhempi tutkija Sirpa Lusa,
Työterveyslaitos,
puh. 030 474 8652, sirpa.lusa[at]ttl.fi

vanhempi asiantuntija Anne Salmi,
Työterveyslaitos,
puh. 030 474 6013, anne.salmi[at]ttl.fi

Toisen työtapojen tunteminen luo turvallisuutta ja työhyvinvointia

Poliisitoimella, palo- ja pelastuslaitoksella sekä ensihoidolla on usein yhteinen työn kohde, tilanne ja tavoite. Työn paremman sujuvuuden ja työhyvinvoinnin kannalta on hyvä tuntee myös muiden organisaatioiden toimintatapoja ja työntekijöitä. Toiseen organisaatioon tutustuminen mahdollistaa myös oppimisen

muiden toimintatavoista. On siis mahdollisuus benchmarkata omaa toimintaa, sekä jakaa omia hyviä käytäntöjä myös toisten saman tavoitteen eteen työskentelevien organisaatioiden käyttöön. Kommunikaatiolle on tärkeää luoda tilaisuuksia ja foorumeja, jotta yhteydenpito olisi systemaattista ja jatkuvaa. Muutoin päivittäinen kommunikointi voi jäädä henkilöistä riippuvaksi ja satunnaiseksi.

"Meillä täällä hommia ei tee kenttäjohtajat ja P3:t, vaan täällä tekee hommia Ville, Martti ja Jaska, ja yhteinen hiili on kirkkaan punainen"

Harjoittelu tekee mestarin

Satakunnassa on toteutettu kolmen vuoden ajan moniviranomaisharjoituksia. Harjoituksia pidetään kerran vuodessa (2-4 päivää). Harjoitusta edeltää suunnitteluprosessi, jossa vuosittainen vetovastuu vaihtuu. Suunnittelu alkaa syksyllä ja

vetovastuussa oleva organisaatio koordinoi prosessia. Harjoitus pidetään keväällä, usein huhtikuussa. Suunnitteluun osallistuu 2-3 henkilöä jokaisesta organisaatiosta. Kunkin osallistuvan organisaation tulee varmistaa ja linjata esimerkiksi työaika, jota harjoitukseen on mahdollista käyttää. Tämän takia esimerkiksi poliisista on aina mukana yksi päällystään kuuluva henkilö. Kenttätason toimija kuitenkin suunnittelee harjoituksen konkreettisesti ja harjoituksissa käydään läpi ja harjoitellaan arjen tilanteita, jotta realismi säilyy. Harjoituksissa tilanteesta riippuen voi olla myös hätäkeskuksen, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen edustajat. Myös sosiaalipäivystys on yksi osapuoli.

Palaute harjoituksista on ollut positiivista. Esimerkiksi poliisitoimessa harjoituksiin halutaan mukaan. Lähtökohtaisesti poliisista osallistuvat kenttäjohtolisenssin omaavat, mutta tästä joustetaan, jotta myös muut halukkaat pääsevät osallistumaan. Ensihoidosta osallistuvat kenttäjohtajan viranhaltijat ja heidän sijaisensa. Palo- ja pelastuspuolelta osallistuu P3. Johtajat tulevat yhteiselle paikalliselle harjoitusalueelle ja unohtavat VIRVE:n ja keskustelevat keskenään (vankkurimuodostelma). Harjoituksissa mukana ovat tilanteen johtamisen eri tasot.

Havainnoi, tarkkaile ja opi

Harjoituksissa on aina mukana myös tarkkailijat ja arvioijat ja joitakin henkilöitä videoidaan koko harjoituksen ajan. Harjoitustilanne on totutusta poikkeava, sillä yleensä arjessa keskitytään hoitamaan "oma kaistaa". Tämän tyyppinen, useat eri osapuolet yhteen saattava, harjoittelu avaa toisten toimintatapoja, helpottaa ja antaa syvyyttä moniviranomaistehtävän hoitamiseen jatkossa. Harjoitukset mahdollistavat sen, että ns. "turhat kysymykset" tulevat kysytyiksi ja luottamus eri toimijoiden välillä vahvistuu. Tavoitteena on vahvistaa ajattelua sekä toimintaa, jossa yhteistyötä tehdään ja toista autetaan.

Harjoituksissa on myös hyvä paikka pysähtyä pohtimaan keskeisiä tilanteen hoitamiseen liittyviä käytännön asioita, esimerkiksi voidaan yhdessä pohtia meneekö poliisi vai ensihoitaja tilanteeseen ensin. Harjoitukset toimivat hyvänä oppimisen paikkana erityisesti suunnitteluun osallistuville. He pääsevät näkemään erilaisia suosituksia ja toimintatapoja. Suunnittelijoita kierrätetäänkin vuosittain, jotta kokemusta voidaan jakaa laajemmin. Harjoitusten myötä yhteistyö on mennyt huomattavasti eteenpäin.

Tue yhteistyötä myös muilla tavoilla

Alueella on käytössä myös reaaliaikainen päiväkirja operatiivisessa työssä, johon vetovastuullisella on kirjoitusoikeus. Tämän myötä kaikki organisaatiot tietävät mitä on konkreettisesti meneillään. Myös korkeimmilla johtajilla on oma säännöllinen "kahvihetki" ja joskus jopa kuntosalitapaaminen kerran kuussa. Sektorijohtaja, ensihoidon vastuulääkäri ja pelastusjohtaja näyttävät esimerkkiä yhteisestä toiminnasta.

Onnistumisen edellytykset

Harjoituksilla ja niiden kautta vahvistuneella yhteistyöllä on ollut selkeä tilaus. Toimintaympäristö ja alan toiminta on muuttunut. Entistä enemmän tehdään työtä tilanteissa, joissa turvallisuuden tunne voi horjua, esimerkiksi ensihoitotilanteessa sivullinen voi toimia uhkaavasti, eikä poliisi ole paikalla. Yhteistyön myötä poliisi ja ensihoito keskustelevat voiko paikalle mennä yksin, jos toinen ryhmä ei ole vapaana. Eksyneitä etsiessä voi asiasta ilmoittaa liikkuville yksiköille. Yhteinen harjoittelu on lisännyt monenlaista yhteistyötä. Hyvä esimerkki onnistuneesta yhteistyöstä on Pori Jazz -tapahtuma, jolloin mukana ovat myös tapahtuman järjestäjät ja rakennusvalvonta. Harjoituksissa käsitellyt tilanteet ovat realistisia ja ajankohtaisia (esim. suuri liikenneonnettomuus, vaarallisten aineiden käsittely, kouluampuminen). Jokaisessa harjoituksessa on tullut esille kehitettäviä asioita, toimintatapoja tai käytäntöjä.